Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2020-05-06

RS 2020-0173

Regionstyrelsen

Yttrande över promemorian Klimatdeklaration för byggnader (Ds 2020:4)

Föredragande regionråd: Tomas Eriksson

Ärendebeskrivning

Finansdepartementet har genom remiss bjudit in Region Stockholm att yttra sig över promemorian Klimatdeklaration för byggnader (Ds 2020:4).

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

1. Regiondirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande till Finansdepartementet över promemorian Klimatdeklaration för byggnader (Ds 2020:4).

2. Paragrafen justeras omedelbart.

Regionrådsberedningens motivering

Regionstyrelsen instämmer i regiondirektörens tjänsteutlåtande, i övrigt anförs följande:

Region Stockholm är positiv till förslaget om klimatdeklaration för byggnader vid nybyggnation. Förslaget ligger i linje med Region Stockholms ambitioner om att minska klimatpåverkan från bebyggelsen i Stockholmsregionen och egna bygg- och anläggningsprojekt.

För att nå målen i den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS 2050 ska Stockholmsregionen ha netto noll utsläpp av växthusgaser 2045. 2016 stod bebyggelsen för nästan 40 procent av de totala utsläppen av växthusgaser i Stockholmsregionen. För att sänka dessa utsläpp är en viktig del att bygga på ett mer klimatsmart sätt. Region Stockholm har som byggherre i linje med detta gått före och antagit flertalet mål som direkt eller indirekt kopplas till klimatpåverkan från våra fastigheter och anläggningar. Bland annat har vi mål om att klimatpåverkan ska beaktas och begränsas i bygg- och anläggningsprojekt. Ett arbete pågår just nu för

att ta fram stöd till berörda verksamheter för att förtydliga hur detta kan göras.

Arbetet med att reducera klimatpåverkan i bygg- och anläggningsprocesser är en förhållandevis ny fråga för byggbranschen. Det är därför positivt att Boverket får i uppdrag att stötta byggherrar genom att utveckla en öppen databas med klimatdata för beräkning av klimatpåverkan från byggnader ur ett livscykelperspektiv, utveckla underlag för vägledning och information samt ta fram en plan för den fortsatta utvecklingen av klimatdeklarationer för byggnader. Välutvecklade och tydliga stöd är viktigt för att begränsa eventuella kostnadsökningar för hela branschen.

Den korta remisstiden har förhindrat mer utförliga beräkningar av hur många planerade byggnationer inom kollektivtrafiken som kommer att omfattas av lagen. Möjligheterna till bra kostnadsberäkningar har därför varit begränsade. Till detta tillkommer att lagförslaget kan innebära merarbete för nybyggnationer vilket kan förhala redan tidskrävande byggprocesser inom bostadsmarknaden som är i akut behov av nya bostäder.

Beslutsunderlag
Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Sammanfattning av Klimatdeklaration för byggnader (Ds 2020:4)
Fastighets- och serviceförvaltningens protokollsutdrag den 26 mars 2020
Fastighetsförvaltningens tjänsteutlåtande den 13 mars 2020
Tillväxt- och regionplanenämndens yttrande enligt delegation den 5 mars 2020

Irene Svenonius Tomas Eriksson

Regionstyrelsen
Regionledningskontoret
Kristian Hemström

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-04-29

RS 2020-0173

Regionstyrelsen

Yttrande över promemorian Klimatdeklaration för byggnader (Ds 2020:4)

Ärendebeskrivning

Finansdepartementet har remitterat lagförslag om Klimatdeklaration för byggnader till Region Stockholm.

Beslutsunderlag

Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Sammanfattning av Klimatdeklaration för byggnader (Ds 2020:4)
Fastighets- och serviceförvaltningens protokollsutdrag den 26 mars 2020
Fastighetsförvaltningens tjänsteutlåtande den 13 mars 2020
Tillväxt- och regionplanenämndens yttrande enligt delegation den 5 mars 2020

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

1. Regiondirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande till Finansdepartementet över promemorian Klimatdeklaration för byggnader (Ds 2020:4).

2. Paragrafen justeras omedelbart.

Regionledningskontorets förslag och motivering

Sammanfattning
Finansdepartementet har utarbetat ett lagförslag om att byggherrar ska deklarera nya byggnaders klimatpåverkan i en klimatdeklaration. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2022. Region Stockholm har genom remiss ombetts lämna synpunkter på lagförslaget.

Region Stockholm är positiv till förslaget om klimatdeklaration för byggnader vid nybyggnation. Kravet ligger i linje med Region Stockholms

ambitioner om att minska klimatpåverkan från byggprojekt. Det är positivt att Boverket föreslås få i uppdrag att upprätta en öppen databas för byggprojekt med klimatdata för produkter och material, samt uppdraget att ta fram informations- och vägledningsunderlag för klimatdeklarationerna. Sammantaget skapar detta tydlighet för beställare och utförare samt bidrar till att bygga kunskap och erfarenhet kring klimatpåverkan från byggsektorn. Detta kommer också att underlätta Region Stockholms interna klimatmålsarbete. Region Stockholm anser att det är av vikt att rapporteringen integreras och återanvänder information i andra tillstånds- och rapporteringsprocesser vid nybyggnation.

Bakgrund
Lagförslaget innebär att byggherrar ska upprätta en klimatdeklaration för nya byggnader, med vissa undantag. Klimatdeklarationen ska omfatta råvaruförsörjning, transport och tillverkning av byggprodukter, samt transport och bygg- och installationsprocessen under byggproduktionsskedet. Klimatdeklarationen ska omfatta byggnadens s.k. klimatskärm och samtliga bärande konstruktionsdelar och innerväggar. Både generiska och produktspecifika klimatpåverkansvärden får användas för deklaration. Boverket föreslås föra register samt vara tillsynsmyndighet för klimatdeklarationerna.

Lagens syfte är att minska klimatpåverkan vid uppförande av byggnader genom att synliggöra denna påverkan, och är tänkt som ett första steg till att nya byggnader ska uppföras med lägre klimatpåverkan med avseende på byggnadens totala livscykelpåverkan. Klimatdeklarationen ska enligt lagförslaget, som ett minimum, innehålla en slutberäkning av byggnadens inbyggda klimatpåverkan. Den ska även fungera som ett stöd för att byggherrar ska ges möjlighet att arbeta med klimatreducerande åtgärder under byggprojektet.

Boverket föreslås få i uppdrag från regeringen att stödja genomförandet av lagen om klimatdeklarationer genom att:

- Utveckla en öppen databas med relevanta klimatdata som ska kunna användas för beräkning av klimatpåverkan från byggnader ur ett livscykelperspektiv.
- Utveckla informations- och vägledningsunderlag.
- Ta fram en plan för den fortsatta utvecklingen av klimatdeklarationer för att inkludera hela livscykeln och därtill upprätta gränsvärden för klimatpåverkan för byggnader.

Ärendet har remitterats till fastighets- och servicenämnden och tillväxt- och regionplanenämnden.

Region Stockholms yttrande till Finansdepartementet över Klimatdeklaration för byggnader (Ds 2020:4)

Region Stockholm är positiv till förslaget om klimatdeklaration för byggnader. Det är viktigt att synliggöra byggnaders inbyggda klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv. Det är en bra utgångspunkt för att identifiera och implementera klimatreducerande åtgärder i byggprocessen för reproducerbara byggnader och byggtekniker. Krav på klimatdeklarationer skapar tydlighet för beställare och utförare samt bidrar till att bygga kunskap och erfarenhet kring klimatpåverkan från byggsektorn.

Region Stockholm är byggherre för kollektivtrafik- och vårdfastigheter. Lagförslaget innebär att Region Stockholms nya byggnader kommer att behöva klimatdeklareras och klimatpåverkan rapporteras in till utnämnd myndighet.

Arbetet med att reducera klimatpåverkan i byggprocessen är en förhållandevis ny miljöfråga för byggbranschen. Branschens kompetens, arbetsmetoder och verktyg är under utveckling. Klimatkalkylers relevans och noggrannhet begränsas av tillgången till klimatdata, och idag finns det en begränsad tillgång till produktspecifika miljövarudeklarationer. Därför ser Region Stockholm positivt på att Boverket får i uppdrag att stötta byggherrar genom att utveckla en öppen databas med klimatdata för beräkning av klimatpåverkan från byggnader ur ett livscykelperspektiv, utveckla underlag för vägledning och information samt ta fram en plan för den fortsatta utvecklingen av klimatdeklarationer för byggnader. Detta material kommer att understödja och underlätta Region Stockholms klimatmålarbete i byggprojekt samt vid genomförande av klimatdeklarationerna.

Införandet av en lag om klimatdeklarationer kommer att medföra en omställning för byggbranschen. Region Stockholm anser att det är bra att förslaget utformas som ett stegvis införande, vilket ger möjlighet att säkerställa att en upprepning av historiska konsekvenser undviks, där nya krav implementeras så snabbt att andra problem uppstår.

Processen för rapportering måste vara administrativt effektiv
Utredningen pekar på att en risk finns för en ökad kostnad för byggaktören att upprätta en klimatdeklaration vilket kan påverka bostadsinvesteringarna, men utredningen menar att detta sannolikt har en marginell påverkan. Även om den ökade kostnaden är begränsad är det viktigt att de regelbördor som driver kostnader totalt sett går ner. I de fall ökade kostnader åläggs byggaktörerna vill Region Stockholm framhålla att det finns en risk att dessa ökade kostnader i slutändan innebär ökade boendekostnader för hushållen, eller att planerade bostäder inte byggs. Ökade kostnader gör det svårare för svaga grupper att efterfråga bostäder.

Region Stockholm anser att det är av vikt att rapporteringen görs så enkel som möjligt och att den administrativa arbetsbördan runt rapporteringen minimeras för att inte riskera att påverka bostadsbyggandet i framtiden. Det innebär bland annat att rapporteringen måste utformas i dialog med andra aktörer, och att befintliga processer måste återanvändas. Det innebär att Boverket aktivt måste samarbeta med landets kommuner för att så långt möjligt för att förebygga dubbelrapportering och att så långt möjligt integrera klimatrapporteringen med den rapportering som redan utförs i bygglovssammanhang.

Informationssäkerhet kopplat till sjukhus och annan samhällsviktig verksamhet
Eftersom sjukhus och kollektivtrafik faller inom samhällsviktig verksamhet medför det att information kan vara belagd med sekretess och vara särskilt skyddsvärd. Även om det är möjligt att skydda information med sekretess bör inte säkerhetskänsliga informationsmängder skapas där det inte är nödvändigt, eftersom det alltid finns en risk att informationen när den väl sammanställt också röjs. Region Stockholm anser därför att förslaget bör utvecklas så att samhällsviktig verksamhet undantas från rapportering, åtminstone i de delar som påverkar förmågan att skydda verksamheten.

Synpunkter gällande lagförslagets framtida intentioner
Av promemorian framgår att lagkravets framtida intentioner är att möjliggöra fastställande av gränsvärden för klimatpåverkan för byggnader per kvadratmeteryta. Sjukhus är komplicerade byggnader, vilket behöver beaktas i den fortsatta utvecklingen av lagen. På sjukhus bedrivs det många olika typer av verksamheter, från planerad öppenvård till livsuppehållande och tekniskt avancerad vård och komplicerade operationer. De inkluderar andra typer av verksamheter, såsom steriliseringsverksamhet, laboratorium, administrativa verksamheter och forskning. Verksamheterna

avgör i olika hög grad utformning av byggnaden samt val av konstruktionslösningar och material.

Region Stockholm vill påpeka vikten av att tydliggöra sjukhusbyggnaders särdrag i det fortsatta utvecklingsarbetet. För att fungera under höjd beredskap och kris behöver både sjukhusbyggnaderna och de fastighetstekniska systemen vara robusta och fungera vid olika typer av samhällsstörningar. Detta kan påverka hur hög klimatpåverkan uppförandet av sjukhusbyggnader har i förhållande till andra typer av byggnader.

De flesta studier och rapporter som utförts i branschen avseende klimatpåverkan i byggprocessen är baserade på flerbostadshus och anläggningsprojekt. Vårdfastigheter skiljer sig från dessa varför slutsatser och föreslagna åtgärder som identifierats hittills inte alltid automatiskt kan appliceras i vårdfastigheter. För att kunna begränsa klimatpåverkan från den typen av unika byggnader som enskilda sjukhusbyggnader utgör anser Region Stockholms att Boverket behöver utreda alternativa förslag för reduktion av klimatpåverkan vid vidareutveckling av lagen, snarare än fastställande av gränsvärden för tillåten klimatpåverkan per kvadratmeteryta.

I promemorian rekommenderas att byggherrar inte enbart utför klimatdeklarationer, utan även beaktar klimatpåverkan i tidiga planeringsskeden i byggprojekt. Region Stockholm anser att det är en förutsättning för klimatreducerande arbete och borde ingå som ett krav i lagförslaget.

Vid vidareutveckling av lagen vill Region Stockholm även lyfta vikten av att tydliggöra hur klimatreducerande åtgärder ska förhålla sig till andra viktiga krav, såsom robusthet, brandskydd, fuktskydd, bullerskydd, beständighet, inomhusmiljö samt byggnadens totala påverkan under sin livslängd. Det minimerar risken för suboptimering och ger förutsättningar för att byggnader med tillhörande verksamhet som helhet kan beaktas, och dessutom att byggnaders livslängd ökar, vilket i sig är värdefullt ur klimatsynpunkt.

Ekonomiska konsekvenser

I och med att lagen träder i kraft behöver Region Stockholm som byggherre upprätta klimatdeklarationer i nybyggnadsprojekt. I Region Stockholms investeringsplan finns i dagsläget ett byggprojekt inom fastighets- och

servicenämnden som kan komma att omfattas av lagförslaget avseende upprättande av klimatdeklaration vid upprättande av byggnad. En klimatdeklaration för en komplex vårdfastighet uppskattas kosta drygt 200 000 kr. Enklare fastigheter får lägre kostnader.

När det gäller investeringar inom kollektivtrafik har det inom ramen för remisstiden inte varit möjligt att bedöma hur många planerade byggnader som kommer att omfattas och därmed kvantifiera kostnaden av lagförslaget. För trafiknämnden kan lagen potentiellt omfatta stationsentréer och enstaka byggnader på depåområdet. Därtill kan plattformsrummen och depåbergrum eventuellt omfattas.
För övriga kollektivtrafikinvesteringar kan lagförslaget potentiellt omfatta nybyggnation av depåer, eventuellt enstaka stationer och inbyggda terminaler.

Analys av klimatpåverkan och aktiva åtgärder för minskad klimatpåverkan i byggandet är metoder Region Stockholm redan använder i syfte att uppnå minskad klimatpåverkan. Lagförslaget kommer emellertid innebära merarbete för berörda nybyggnationer. Under förutsättning att Boverket utformar rapporteringen på ett administrativt effektivt sätt, och att information som ändå inhämtas av andra aktörer återanvänds, bedömer Region Stockholm att rapporteringen inte medför väsentligt ökade kostnader för Region Stockholm som byggherre.

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Stefan Schildt
Tf. stabschef

Beslutsexpediering:
Akt
Finansdepartementet
Regionledningskontoret stabschef
Regionledningskontoret Hållbarhet
Tillväxt- och regionplanenämnden
Fastighets- och servicenämnden

Godkänd av Carina Lundberg Uudelepp, 2020-04-29

Sammanfattning

I promemorian lämnas förslag till ny lag och förordning om klimatdeklaration för byggnader. Promemorian innehåller också ett förslag till ändring av plan- och bygglagen.

Syftet med den nya lagen är att minska klimatpåverkan vid uppförande av byggnader genom att synliggöra denna påverkan. Förslagen i promemorian innebär att byggherren ansvarar för att upprätta och lämna in en klimatdeklaration till Boverket. Kravet på klimatdeklaration gäller vid uppförande av nya byggnader. Tillfälliga byggnader som är avsedda att användas i högst två år, byggnader som inte kräver bygglov enligt plan- och bygglagen, industrianläggningar och verkstäder, ekonomibyggnader för jordbruk, skogsbruk eller annan liknande näring och byggnader som inte har större bruttoarea än 50,0 kvadratmeter föreslås undantas från kravet på klimatdeklaration. Vidare görs ett undantag för privatpersoner som på annat sätt än i näringsverksamhet uppför en byggnad. Byggherren ska visa att en klimatdeklaration har lämnats in, eller att något av undantagen är tillämpligt, innan slutbesked kan meddelas av byggnadsnämnden.

Klimatdeklarationen föreslås omfatta byggskedet. Vid beräkning av klimatpåverkan får både produktspecifika och generiska värden användas. Boverket ska föra register över inlämnade klimatdeklarationer.

Boverket föreslås vara tillsynsmyndighet. Om Boverket i sin tillsyn beräknar ett värde av klimatpåverkan som väsentligt avviker från det deklarerade värdet ska myndigheten ge byggherren tillfälle att inkomma med en förklaring till avvikelsen. Boverket får ompröva klimatdeklarationen om byggherren inte inkommit med en skälig förklaring till avvikelsen. Boverket föreslås också få ta ut en sanktionsavgift om en klimatdeklaration har omprövats och det

finns särskilda skäl. Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2022.

Region Stockholm

Fastighets- och servicenämnden

PROTOKOLL
2020-03-26

FSN 2020-0030

§ 36
Remiss - Promemoria Klimatdeklaration för byggnader

FSN 2020-0129

Ärendebeskrivning
Ärendet avser svar på remiss från Regeringskansliet, Finansdepartementet via Regionledningskontoret angående promemoria Klimatdeklaration för byggnader.

Beslutsunderlag
Förvaltningschefens tjänsteutlåtande.
Promemoria Klimatdeklaration för byggnader, RS 2020-0173.
Beslut i Locum ABs styrelse, LOC 2020-0185.

Yrkande
Charlotte Broberg (M) yrkar på bifall till förvaltningschefens förslag i skrivelse den 13 mars.

Beslut
Fastighets- och servicenämnden föreslås fatta följande beslut.
Förvaltningschefens tjänsteutlåtande (FSN 2020-0129) utgör fastighets- och servicenämndens yttrande över remiss avseende promemoria Klimatdeklaration för byggnader, RS 2020-0173.

Expedieras till
Akt
Regionledningskontoret

Fastighetsverksamheten genom
Locum AB
Handläggare Elisabeth Teichert

TJÄNSTEUTLÅTANDE

2020-03-13

RS dnr 2020-0173

FSN dnr 2020-0129
LOC dnr 2020-0185

Klass K1

Fastighets- och servicenämnden

Yttrande avseende promemoria Klimatdeklaration för byggnader

Ärendebeskrivning

Ärendet avser svar på remiss från Regeringskansliet, Finansdepartementet via Regionledningskontoret angående promemoria Klimatdeklaration för byggnader.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande.

Promemoria Klimatdeklaration för byggnader, RS 2020-0173.

Beslut i Locum ABs styrelse, LOC 2020-0185.

Förslag till beslut

Fastighets- och servicenämnden föreslås fatta följande beslut.

1. Förvaltningschefens tjänsteutlåtande (FSN 2020-0129) utgör fastighets- och servicenämndens yttrande över remiss avseende promemoria Klimatdeklaration för byggnader, RS 2020-0173.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Att minska påverkan på klimatet en mycket viktig och angelägen fråga. I region Stockholms miljöprogram 2017-2021 finns mål som direkt relaterar till arbetet med att minska klimatpåverkan i byggprocessen. Boverkets förslag stödjer de frivilliga initiativen i branschen på ett bra sätt.

Förvaltningen är därför generellt positivt inställd till införandet av klimatdeklarationer vid uppförande av byggnader. Förvaltningen instämmer med Boverket i att införandet av klimatdeklarationer kommer medföra en omställning för branschen. Även om en snabb omställning är angelägen och önskvärd finns tydliga fördelar med det stegvisa införandet som föreslagits. Till Boverkets fortsatta utvecklingsarbete vill förvaltningen tydliggöra sjukhusbyggnaders särdrag bland annat kopplat till totalförsvaret, samt vikten av informationssäkerhet kopplat till datahanteringen.

Fastighetsverksamheten genom
Locum AB
Handläggare Elisabeth Teichert

TJÄNSTEUTLÅTANDE

2020-03-13

RS dnr 2020-0173

FSN dnr 2020-0129
LOC dnr 2020-0185

Klass K1

Fastighets- och servicenämnden

Bakgrund

Bygg- och anläggningsbranschen står för en betydande del av samhällets klimatpåverkan. För att Sverige ska nå målet om att inte ha några nettoutsläpp år 2045 behöver klimatreducerande åtgärder identifieras och genomföras. Regeringen avser att införa krav på att byggherren ska upprätta och lämna in en klimatdeklaration vid uppförande av ny byggnad från den 1 januari 2022 och har därför skickat en remiss till berörda aktörer inom branschen. Införandet av ett krav på redovisning av en klimatdeklaration är ett steg i statens styrning mot en minskad klimatpåverkan vid uppförande av byggnader.

Överväganden

Att minska påverkan på klimatet en mycket viktig och angelägen fråga. Locum ABs övergripande målsättning är att vara klimatneutrala år 2045, vilket innebär att målet att minska klimatpåverkan är ett av de högst prioriterade områdena. Förvaltningen är därför generellt positivt inställd till införandet av klimatdeklarationer vid uppförande av byggnader. Boverkets förslag stödjer de frivilliga initiativen i branschen på ett bra sätt.

Arbetet med att reducera klimatpåverkan i byggprocessen är en förhållandevis ny miljöfråga för byggbranschen. Branschens kompetens, arbetsmetoder och verktyg är generellt sett under utveckling. Klimatkalkylers relevans och noggrannhet begränsas ytterligare av tillgången till klimatpåverkansdata. Förvaltningen anser därför att det är mycket positivt att Boverket fått i uppdrag att:

- utveckla en öppen databas med relevanta klimatdata, som ska kunna användas för beräkning av klimatpåverkan från byggnader ur ett livscykelperspektiv.
- utveckla informations- och vägledningsunderlag.
- Ta fram en plan för den fortsatta utvecklingen av klimatdeklarationen för att inkludera hela livscykeln och omfatta gränsvärden för klimatpåverkan.

Förvaltningen instämmer med Boverket att införandet av klimatdeklarationer kommer medföra en omställning för branschen. Även om en snabb omställning är angelägen och önskvärd finns fördelar med en stegvis skärpning av kraven över tid. Det ger möjlighet att säkerställa att en upprepning av historiska konsekvenser undviks. Effekterna av att ett betydande fokus läggs på byggprocessens klimatpåverkan (en miljöaspekt i ett skede) får goda förutsättningar att tydliggöras. Vilket i sin tur ger goda förutsättningar att framtida åtgärder ej kommer medföra negativ påverkan på viktiga funktioner såsom robusthet, brandskydd, fuktskydd, bullerskydd, beständighet, inomhusmiljö samt byggnadens totala påverkan under sin livslängd. Det minimerar också risken för suboptimering och ger förutsättningar för att byggnader med tillhörande verksamhet som helhet kan beaktas. Utöver ovanstående vill förvaltningen

Fastighetsverksamheten genom
Locum AB
Handläggare Elisabeth Teichert

TJÄNSTEUTLÅTANDE

2020-03-13

RS dnr 2020-0173

FSN dnr 2020-0129
LOC dnr 2020-0185

Klass K1

Fastighets- och servicenämnden

till Boverkets fortsatta utvecklingsarbete tydliggöra sjukhusbyggnaders särdrag bland annat kopplat till totalförsvaret samt vikten av informationssäkerhet kopplat till datahanteringen, mer utvecklat nedan.

Sjukhus utgör några av det moderna samhällets mest komplicerade byggnadsverk. I dem bedrivs många olika typer av verksamheter - allt från planerad öppenvård till livsuppehållande och tekniskt avancerad vård samt komplicerade operationer. Därtill finns flera andra typer av verksamheter t.ex. steriliseringsverksamhet, laboratorium, administrativa verksamheter och forskning. Verksamheterna i vårdbyggnaderna avgör i olika hög grad utformning av byggnaden samt val av konstruktionslösningar och material. För att kunna tillse att verksamheterna kan bedrivas säkert behöver sjukhusbyggnaderna och de fastighetstekniska systemen vara robusta och fungera vid olika typer av samhällsstörningar. Med robusthet avses förmåga att motstå störningar och att genom det vara funktionssäker.

Sjukhus behöver först och främst vara robusta i vardagen. Ett avbrott i ett tekniskt försörjningssystem eller uteblivna leveranser kan få allvarliga konsekvenser för patientsäkerheten. Sjukhusbyggnaderna behöver därtill vara robusta vid kriser. De kritiska beroendena i samhället har förstärkts. Detta gäller exempelvis sjukhusens beroende av fungerande el, informationsteknologi samt transport och logistik. Samhällsstörningar kan uppstå till följd av t.ex. antagonistiska handlingar, olyckor, pandemier eller extrema vädersituationer. Andra typer av risker som kan leda till en kris för sjukhus är bränder, terrorangrepp eller cyberattacker.

Slutligen behöver sjukhus vara robusta i krig. Utöver att de kritiska beroendena har förstärks har även det säkerhetspolitiska läget i världen i stort, samt i Sverige och närområdet, försämrats. Sverige påbörjade därför, efter ett regeringsbeslut 2015, återuppbyggnaden av totalförsvaret. Totalförsvaret består av ett militärt försvar och ett civilt försvar. Hälso- och sjukvård är en samhällsviktig funktion och är därför ett prioriterat område inom arbetet med civilt försvar.

De flesta studier och rapporter som utförts i branschen avseende klimatpåverkan i byggprocessen är baserade på flerbostadshus och anläggningsprojekt. Vårdfastigheter är tekniskt komplexa fastigheter som skiljer sig från dessa varför slutsatser och föreslagna åtgärder som identifierats i branschen inte alltid automatiskt kan appliceras i vårdfastigheter utan vidare analys.

Informationssäkerhet kopplat till sjukhus

Sjukhus faller inom samhällsviktig verksamhet vilket medför att information kan vara belagd med sekretess och särskilt skyddsvärd. Därför behöver informationssäkerhet beaktas avseende datahantering. Vid inrapportering i en databas behöver Boverket beakta att tillräcklig informationssäkerhet uppfylls i förhållande till den information

Fastighetsverksamheten genom
Locum AB
Handläggare Elisabeth Teichert

TJÄNSTEUTLÅTANDE

2020-03-13

RS dnr 2020-0173

FSN dnr 2020-0129
LOC dnr 2020-0185

Klass K1

Fastighets- och servicenämnden

som ska rapporteras. Det kan också finnas hinder att rapportera in viss typ av information om en byggnads utformning.

Ekonomiska Konsekvenser

I Regionens investeringsplan finns i dagsläget ett byggprojekt som kan komma omfattas av det kommande lagkravet avseende upprättande av klimatdeklaration vid uppförande av byggnad. Den ekonomiska konsekvensen för projektet beräknas uppgå till drygt 200 000 kr. I ekonomiskt svåra tider där flertalet regioner redan går back är ökade kostnader oroande och det förutsätts därför att de ökade kostnaderna kommer att kompenseras på något sätt.

Boverket föreslås vara tillsynsmyndighet. Om Boverket i sin tillsyn beräknar ett värde av klimatpåverkan som väsentligt avviker från det deklarerade värdet ska myndigheten ge byggherren tillfälle att inkomma med en förklaring till avvikelsen. Boverket får ompröva klimatdeklarationen om byggherren inte inkommit med en skälig förklaring till avvikelsen. Boverket föreslås också få ta ut en sanktionsavgift om en klimatdeklaration har omprövats och det finns särskilda skäl. Sanktionsavgiften är ett prisbasbelopp med ett tillägg av 0,001 prisbasbelopp per kvadratmeter av byggnadens samlade bruttoarea och öppenarea. Avgiften får högst uppgå till tio prisbasbelopp.

Anette Henriksson

Förvaltningschef

Beslutsexpediering:

Akt

Tillväxt- och regionplanenämnden

YTTRANDE ENLIGT DELEGATION
2020-03-05

TRN 2020-0055

Yttrande över Remiss - Promemorian Klimatdeklaration för byggnader (Ds 2020:4)

Inledning

Promemorian lämnar förslag till ny lag och förordning om klimatdeklaration för byggnader samt förslag till ändring av plan- och bygglagen. Lagförslagets syfte är att minska klimatpåverkan i byggskedet av nya byggnader genom att klimatpåverkan synliggörs. Synliggörandet innebär att klimatpåverkan av ny byggnation identifieras, kvantifieras och kan räknas på. Förslagen i promemorian innebär att byggaktören ansvarar för att upprätta och lämna in en klimatdeklaration till Boverket. Klimatdeklarationen föreslås följa indelningen av en byggnads livscykel, dock inte hela livscykeln, enligt den europeiska standarden EN 15978. Klimatdeklarationen omfattning avgränsas initialt till byggskedet.

Tillväxt- och regionplanenämndens yttrande utgår från ett samlat regionalt utvecklingsperspektiv utifrån regionens roll som regionplaneorgan och regionalt utvecklingsansvarig.

Yttrande

Tillväxt- och regionplanenämnden ställer sig generellt positivt till förslaget om införande av krav på klimatdeklarationer som ett led i att arbeta mot målet om nettonollutsläpp 2045. Klimatet är en avgörande fråga och klimatdeklarationer kan vara en av flera kostnadseffektiva åtgärder för att uppnå klimatmålet. Byggsektorn står för en femtedel av utsläppen och uppförande av byggnader har en betydande påverkan på klimatet. Samtidigt är det av stor vikt att detta arbete balanseras så att den samlade administrativa bördan begränsas. Dyrare bostäder slår framförallt mot socioekonomiskt svaga grupper vilket också står i strid med ett prioriterat mål inom regionen. För att nå målsättningarna i RUFS 2050 och klara befolkningstillväxten behöver 22 000 nya bostäder per år tillkomma.Det är viktigt att förutsättningarna att nå detta mål inte försämras.

En central del av de regionala prioriteringarna i RUFS 2050 är att öka bostadsbyggandet och skapa attraktiva livsmiljöer, vilket innebär att en större hänsyn behöver tas till hela livsmiljön samtidigt som det är viktigt att bygga fler och bra bostäder. I kombination med klimatarbetet är detta en viktig del i att uppnå visionen i RUFS 2050 som ”Europas mest attraktiva storstadsregion”. Ambitionen är att uppnå en effektiv energi-och

Region Stockholm
Tillväxt- och regionplaneförvaltningen
Box 22550
104 22 Stockholm

Telefon: 08-123 130 00
E-post: registrator.trf@sll.se
www.sll.se

Säte: Stockholm
Org.nr: 232100-0016

resursanvändning, framförallt när det gäller bebyggelse, transporter och teknisk försörjning. Under målet "en resurseffektiv och resilient region utan klimatpåverkande utsläpp" finns ett delmål som berör utsläpp av växthusgaser. "De årliga direkta utsläppen ska vara mindre än 1,5 ton per invånare och utsläppen av växthusgaser ur ett konsumtionsperspektiv ska halveras". Inom Stockholmsregionen ska det inte finnas några klimatpåverkande utsläpp om ca 30 år. Nyttomaximering, samordning och målstyrning är viktiga framgångsfaktorer till att nå målet.

Tillväxt- och regionplanenämnden håller med i bedömningen att införandet av klimatdeklaration förväntas leda till att kunskapen om klimatpåverkan i byggprocessen ökar bland byggsektorns aktörer. Därmed kan det bidra till att beslut tas som leder till att klimatpåverkan begränsas. För att uppnå förväntad effekt lyfts vikten av att arbetet med klimatdeklarationer bör starta i ett tidigt skede i byggprocessen. Detta för att nyttan med klimatdeklarationer ska uppnås och möjligheten att påverka materialval och metod är som störst i tidiga skeden. Tanken att den obligatoriska delen ska utökas längre fram välkomnas eftersom klimatpåverkan inte slutar vid byggskedet.

Även bebyggelsestrukturens utveckling påverkar klimatet på flera sätt, dels genom att olika strukturer påverkar transportbehoven, folkhälsan och utformning av tekniska försörjningssystem, dels genom att motverka klimatförändringar som ökade regnmängder, höjda temperaturer osv. Den rumsliga inriktningen i den regionala utvecklingsplanen pekar också ut att ny bebyggelse ska lokaliseras i kollektivtrafiknära lägen, och att bebyggelsen behöver varieras mer för att skapa attraktiva livsmiljöer där det finns mötesplatser som bidrar till social sammanhållning. Därför behövs en planering för en variation av olika bostadsformer, inte minst i de regionala stadskärnorna.

Utredningen pekar på att en risk finns för en ökad kostnad för byggaktören att upprätta en klimatdeklaration vilket kan påverka bostadsinvesteringarna, men att dessa sannolikt är en marginell påverkan. Även om den ökade kostnaden är begränsad, är det viktigt att de regelbördor som driver kostnader totalt sett går ner. I de fall ökade kostnader åläggs byggaktörerna vill Region Stockholm framhålla att det finns en risk att dessa ökade kostnader i slutändan innebär ökade boendekostnader för hushållen, eller att planerade bostäder inte byggs. Att tillgodose byggaktörerna med bra verktyg och incitament för upprättandet av klimatdeklarationer är därför av stor vikt för att inte riskera att påverka bostadsbyggandet framöver. Region Stockholm är generellt angelägen om att kostnaderna för bostadsbyggande, och de samlade regleringarna, minskar.

Gustav Hemming
Ordförande tillväxt- och regionplanenämnden